

Vilkår av 1. januar 2019

INNHOOLD

	Side
1. Begrensninger ved krig, terror mv.	2
2. Skjønn.....	2
3. Renter av erstatningsbeløp.....	3
4. Oppsigelse av forsikringen	3
5. Følgene av svik	4
6. Periodisering av forsikringstilfelle	4
7. Eierskifte	4
8. Tilbakebetaling av erstatning	4
9. Forsikringsavtaleloven og lovvalg	4
10. Verneting	5
11. Valuta.....	5
12. Vinningsforbud	5
13. Lovlig interesse.....	5
14. Medforsikredes stilling i næringsforhold	5
15. Ettårige avtaler fornyes automatisk	5
16. Tidsbegrensede forsikringer.....	5
17. Oppgjør når forsikringsavtalen opphører i forsikringstiden	5

Generelle vilkår

Disse generelle vilkårene gjelder for alle forsikringsavtaler i Frende.

1. BEGRENSNINGER VED KRIG, TERROR M.V.

1.1 ABSOLUTE UNNTAK

Frende svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med:

- Atomkjernereaksjoner, ioniserende stråling, kjernebrennstoff eller radioaktivt avfall.
- Radioaktiv, giftig, eksplosiv eller annen farlig egenskap ved kjerneladete sprenglegemer.
- Krig eller krigslignende handlinger, opprør eller lignende forstyrrelser av den offentlige orden.
- Jordskjelv (unntatt dekning under naturskadeloven) og vulkanske utbrudd.

1.2 SUMBEGRENSNINGER

Frendes samlede ansvar for alle skadetilfeller som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med terrorhandling, er begrenset til maksimalt kr 100.000.000 samlet for alle slike skadetilfeller i løpet av ett kalenderår. Erstatningssummen skal beregnes ved kalenderårets slutt. Overstiges sumbegrensningen må alle erstatningsberettigede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet.

Definisjon av terrorhandling:

Med terrorhandling forstås enhver skadevoldende handling som fremstår å ha hatt til hensikt å forårsake alvorlig person- eller tingskade eller annet betydelig tap for å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt i befolkningen.

Frende svarer ikke i noe tilfelle for skadetilfeller som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med terrorhandling som omfattes av noen av de absolutte unntak som listes opp i punkt 1.1.

2. SKJØNN

Ved forsikring av ting eller interesse gjelder følgende bestemmelser om skjønn ved skade.

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Frende krever det.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke etter at det er mottatt underretning å meddele hvem denne velger. Før skjønnet velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis en av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet har inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne av tingsretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Bli skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Bli de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Bli oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres med en halvpart på hver. Frende betaler alle skjønnskostnader ved tingskade på en privatforsikring når det er Frende som krever skjønn. Skjønnets verdsettelse binder begge parter.

3. RENTER AV ERSTATNINGSBELØP

Sikrede har krav på renter i samsvar med § 8-4 eller § 18-4 i Forsikringsavtaleloven (FAL).

4. OPPSIGELSE AV FORSIKRINGEN

4.1 FORSIKRINGSTAKER KAN SI OPP

Forsikringstaker kan i forsikringstiden si opp en skadeforsikring eller ulykkesforsikring dersom:

- Forsikringsbehovet faller bort, eller
- Det foreligger andre særlige grunner, eller
- Forsikringen flyttes til et annet selskap.

Ved flytting skal forsikringstakeren varsle Frende med en frist på en måned. Varslet skal angi hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen, jf. FAL § 3-6 og § 12-3.

En kollektiv forsikring kan i forsikringstiden ikke sies opp for flytting til et annet selskap, jf. FAL § 3-6 tredje ledd og § 12-3 fjerde ledd.

Når registreringspliktig motorvogn er avregistrert i motorvognregisteret, opphører både lovpliktig trafikkansvar og øvrige deler av forsikringen, med mindre forsikringstaker gir varsel om at avregistreringen bare skal få virkning for trafikkansvarsforsikringen.

4.2 FRENDE KAN SI OPP

Frende kan i forsikringstiden si opp en løpende skadeforsikring eller ulykkesforsikring i samsvar med reglene i FAL § 3-7 og § 12-4:

- Med 14 dagers varsel, dersom forsikringstaker har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, forsikringsobjektet eller tidligere skadehistorikk, jf. FAL § 4-3 eller § 13-3.
- Med øyeblikkelig virkning, dersom det svikaktig er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold angitt i første strekpunkt, jf. FAL § 4-3 og § 13-3.
- Med 1 ukes varsel, dersom forsikringstaker eller (for)sikrede, har utvist svik i forbindelse med skadeoppjøret, jf. FAL § 8-1 eller § 18-1. Ved svik eller medvirkning til svik fra forsikringstakers ektefelle, samboer eller livsarving, kan Frende også si opp alle avtaler det har med ektefellen, samboeren eller livsarvingen, med 1 ukes varsel.

Frende kan også si opp en løpende forsikring i samsvar med reglene i FAL § 3-7 eller § 12-4 med 2 måneders varsel dersom:

- Bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres.
- Sikkerhetsforskrifter eller ansvarsbegrensende forutsetninger brytes.
- Forsikringsgjenstanden utsettes for grov vanskjøtsel pga. mangelfullt tilsyn, stell eller vedlikehold.
- Sikrede ikke holder ved like pålagte tiltak for å unngå eller redusere skade.
- Sikrede unnlater å gi opplysninger ved tegning eller fornyelse av forsikringen og unnlatelsen gir grunnlag for tillitssvikt fra Frennes side.
- Sikrede har meldt vesentlig flere skader enn normalt.
- Sikrede unnlater å gi opplysninger eller bistå behandlingen av et skadetilfelle og unnlatelsen gir grunnlag for tillitssvikt fra Frennes side.
- Sikrede opptrer truende eller på annen måte klanderverdig og oppførselen gir grunnlag for tillitssvikt fra Frennes side.
- Sikrede overtrer straffebestemmelser eller begår andre alvorlige lovbrudd som gir grunnlag for tillitssvikt fra Frennes side.
- Sikredes risiko helt eller delvis ikke omfattes av Frennes reassurans.

Oppsigelse etter disse regler kan bare skje om oppsigelsen i tillegg er rimelig.

4.3 UNNLATELSE AV Å FORNYE FORSIKRINGEN VED HOVEDFORFALL

Frende har rett til å unnlate å fornye en løpende forsikring når det foreligger særlige grunner i samsvar med reglene i FAL § 3-5.

5. FØLGENE AV SVIK

Den som gjør seg skyldig i svik mot Frende, mister ethvert erstatningskrav mot Frende etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og Frende kan si opp enhver forsikringsavtale det har med forsikringstaker eller sikrede, jf. FAL §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1. Det samme gjelder ved svik fra en som er medforsikret på forsikringstakers avtale.

Dersom Frende kan påberope seg svikaktig brudd på opplysningsplikten etter FAL § 4-1, eller § 8-1, kan opplysningssvikten også gjøres gjeldende overfor noen som er medforsikret på forsikringstakers avtale.

Dersom avtalen opphører pga svik eller annet uredelig forhold, har forsikringstaker eller medforsikret ikke rett til å få tilbakebetalt prisen for den tid forsikringen har vært i kraft jf. pkt 14.

Dersom forsikringstakers eller sikredes daglige leder eller styreformann har gjort seg skyldig i svik mot Frende, kan Frende si opp alle avtaler det måtte ha med andre selskaper hvor vedkommende er daglig leder/styreformann.

6. PERIODISERING AV FORSIKRINGSTILFELLE

Forsikringen omfatter bare forsikringstilfeller som inntreffer mens forsikringen var i kraft i Frende. Forsikringstilfellet skal behandles etter de vilkår og beløp som gjaldt da forsikringstilfellet inntraff.

7. EIERSKIFTE

Forsikringen opphører dersom fast eiendom, ting eller dyr som er forsikret i Frende, selges eller på annen måte overdras til ny eier.

Dersom den nye eieren ikke har tegnet forsikring, svarer Frende likevel for forsikringstilfeller som inntreffer innen 14 dager etter eierskiftet, jf. FAL § 7-2. Dette gjelder ikke ved forsikring av husdyr.

8. TILBAKEBETALING AV ERSTATNING

Har Frende utbetalt erstatning som Frende etter forsikringsavtalen ikke svarer for, plikter skadelidte å betale beløpet tilbake.

9. FORSIKRINGSAVTALELOVEN OG LOVVÅLG

For forsikringsavtalen gjelder også Forsikringsavtaleloven (FAL), med mindre vilkårene fastsetter at FALs regler ikke gjelder, eller vilkårene angir en annen løsning en den som følger av FAL.

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr. 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring.

10. VERNETING

Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning.

11. VALUTA

Pris, forsikringssummer, erstatningsbeløp mv. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

12. VINNINGSFORBUD

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

13. LOVLIG INTERESSE

Forsikringen omfatter bare lovlig interesse som kan verdsettes i penger.

Tollpliktige gjenstander som er anskaffet i utlandet og ført inn til Norge uten tolldeklarasjon, er i sin helhet unntatt fra Frendes erstatningsplikt. Tilsvarende gjelder for gjenstander hvor det er utført tjenester eller reparasjoner i tilknytning til gjenstanden. Grensene for tollfri innførsel følger av det som til enhver tid er fastsatt i tolloven med tilhørende forskrifter.

14. MEDFORSIKREDES STILLING I NÆRINGSFORHOLD

Når noen er medforsikret under en næringsdrivendes forsikringsavtale i Frende, gjelder følgende:

- Frendes forsikringsrettslige innsigelser overfor forsikringstakeren kan også gjøres gjeldende overfor den medforsikrede.
- Forsikringsavtalen kan endres, sies opp, flyttes til annet selskap eller falle bort uten varsel til den medforsikrede.
- Frende kan gjennomføre forsikringsoppgjøret uten å involvere den medforsikrede.

Dersom det er tegnet særskilt panthaverdekning, følger panthavers rettigheter av panthaverdekningen.

15. ETTÅRIGE AVTALER FORNYES AUTOMATISK

Forsikringen er ettårig og fornyes automatisk for ett år av gangen dersom ikke forsikringstaker eller Frende sier opp forsikringen. Frende kan endre pris og vilkår hvert år ved hovedforfall.

16. TIDSBEGRENSEDE FORSIKRINGER

Forsikringer som er avtalt for en tidsbegrenset periode, opphører på avtalt utløpsdato uten ytterligere varsel.

17. OPPGJØR NÅR FORSIKRINGSAVTALEN OPPHØRER I FORSIKRINGSTIDEN

Opphører en løpende forsikring i avtaleperioden, har Frende krav på betaling for den tiden forsikringen har vært i kraft. Dette gjelder også om forsikringen opphører fordi forsikringstaker eller sikrede har begått svik.

Ved opphør av forsikringen i forsikringstiden, godskrives forsikringstakeren overskytende pris. Det godskrives en forholdsmessig andel av den premie som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden.